

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Santo Ephraim. Capvt XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

De Santo Ephraim.

CAPVT XV.

PER idem tēpus præter ceteros in magna laude vixisse, & ecclesiā catholicā cum primis exornasse visus est Ephraī Syrus: qui Nisibæ natus, genus ex illius vrbis indigenis duxit. Hic disciplina monastica vitē instituit, cum neq; à quoq; didicisset neq; expectaret, se talē euasurū, de repete in linguæ Syriacæ peritia tantū p̄fecit, vt summarū philosophiæ præceptionū intelligentiā adeptus sit, & nō solū facilitate ac splēdore orationis, sed etiā sentētiarū crebritate atq; sapiētia Græcos scriptores facilē præstātissimos superarit. Nā istorū scripta si quis vel in Syriacā velit, vel in aliā linguā conuertere, & cōdimēta, vt ita dicā, Græcarū argutiarū adimere, statim deprehēdetur priorē venustatē amississe. At verò in libris Ephraim idē minimē accidit. Nā nō modò cū ei adhuc vita suppeditaret, verū hoc tēpore etiā, eius scripta in Græcū sermonē vertūtur: atq; orationis vis, & elegātia, nō multo inferior est ea, in qua primū edita sunt, sed cū Græcus etiā illa Græcè legat, perinde ea admiratur, atq; si Syrus esset, & Syriacè legeret. Quinetiā Basilisus, qui Casareæ, vrbis primariæ Cappadociæ postea episcopus fuit, hūc hominē eruditionis causa ī primis admiratus est, & summē laudauit. Quapropter Ephraī iure optimo mihi videt hoc laudis testimoniū prolatū ore Basilij (quē omnīū sui tēporis eloquētissimū fuisse inter omnes cōstat) ab omnibus Græcis, qui tum propter doctrinā in magna admiratione fuerunt, consecutus. Dicitur porrò tricies centenas miriades carminū, si oīa simul numerare velis, cōscripsisse, eaq; haberi in manibus multorū, qui fuerunt eius discipuli, quique studiose illius doctrinā imitati sunt: quorū illustrissimi fuerunt Abbas, Zenobius, Abraham, Meras, & Symeon, de quibus tū Syri, tum quotquot doctrinæ Syriacæ diligenter operam nauant, magnopere gloriantur. Pari ratione etiam Paulonam, Aranad, propter eloquentiā laudant illi quidem: sed tamē eos à pia doctrina per errorē descivisse memorant. Neq; equidem ignoro olim quoq; similiter apud Osroenos fuisse viros eloquentissimos, Bardefanem, authorē sectæ cuiusdam ipsius nomine appellatæ, & Harmonium eius filium: quem dicunt Græcorū discipulus educatum fuisse, ac primum patrium sermonē astrinxisse nu-

isse numeris, & modis musicis, cantorūq; ceteribus tradidit
 se: ad quē modū etiā hoc tēpore canunt Syri, nō quōd car-
 minibus ab Harmonio scriptis, sed q̄ eodē genere cōcen-
 tus & numerorū vtātur. Nā cū Harmonius neq; à paterna
 hāresi, neq; ab opinionibus, quas philosophi Gentiles de
 animo, de ortu corporis & interitu, & de regeneratione
 tenent, omnino vacuus esset, cūq; ea, quæ scripserat, ad Ly-
 ram cōposuisset, & easdē opiniones suis scriptis admiscu-
 set, Ephraim videns Syros & verborum elegantia, & nume-
 rosis modis cōcentus mirē delinitos, atq; eo pacto ad simi-
 liter cum Harmonio sentiendū assuefactos, quāuis Græ-
 cæ literaturæ esset expertus, tamen in numeris versuum Har-
 monij cōprehendēdis se attentē defixit, & ad modos carmi-
 num eius, alia carmina doctrinæ ecclesiasticæ cōsentientia
 cōposuit: cuius generis sunt ea quidē, quæ hymnos diui-
 nos & laudes virorū, qui vitā à perturbationibus aī vacuā
 degebāt, cōplectunt. Ex quo quē tēpore Syri modos ab E-
 phraī fusos iuxta cōsentū Harmonij obseruātes canūt. Quā-
 tum igitur ingenio excelluerit, hinc facile coniectura capi
 potest. Quod autē attinet ad institutionē vitæ, se bonis ope-
 ribus, & exquisita viuendi disciplina nobilitauit, quietēq;
 & tranquillitatē vehemēter amplexatus est. Grauis p̄terea
 erat, & sibi vsque eo ab hominū calūnijs cauebat, vt etiam
 aspectum cuiusq; mulieris sedulo vitarit. Nā fama est mu-
 lierem quandā vita dissolutam & moribus plane impuden-
 tem, seu vt hominē tentaret ipsa, seu ab aliis mercede cōdu-
 cta istud conaret, quodā tēpore dedita opera ei ex aduerso
 obuiam in angiporto prodijisse, illūq; intentis oculis aspex-
 isse. Eū autē acriter increpasse mulierē, iussisseq; vt terrā in-
 tueretur. Mulierē verò respondisse: qui possum ipsa istud
 facere, quē nō ex terra sed ex te edita sum? Est enim æqui-
 us, vt tu terrā aspicias, ex qua ortū habes: ipsa autem vt te
 intuear, vnde procreata sum. Itaq; Ephraim mulierē valde
 admiratus, quod inter eos acciderat, libro quodam accura-
 tē descripsit: quem librum, qui sunt inter Syros diferti, in
 numerū librorū illorum, qui sunt accuratē ab eo elaborati,
 referunt. Est etiam memoriæ proditum, illum quanquam
 antea iræ moderari non poterat, tamen ex eo tempore, quo
 vitam monasticam excolere cœperat, nunquam visum esse

SOZOMENI HISTOR.

à quoquam ira incensum. Itaque cum multis diebus, uti se-
lebat, ieiunasset, minister, qui obsonium ei deferrebat, olla
fregit. Quem cum Ephraim videret pudore & metu per-
culsum, quin bono animo es, inquit, atque eamus ad obso-
nium quoniam illud ad nos non venit. Quare circiter olla
fragmenta accubens, cenavit. Porro autem quod strenue inane glo-
riam represserit, ex eo quod modò dicitur satis potest in-
telligi. Quodam tempore quidam ei ad episcopatum ge-
rendum suffragati, comprehendere hominem conantur, ut
ad locum in quo crearetur episcopus, deducerent. Quod
simul ut intellexit, in forum cursitat: atque in compositum in-
cedendo, vestem lacerando, & cibum palam capiendo, se fu-
rere monstrat. Vbi verò hi, qui eum comprehenderant, illi
è mentis potestate exiuisse arbitrarentur, & appetitio, qua
ad eum constituendum episcopum ferebatur, restincta esset,
ille idoneum tempus nactus, clam aufugit, & tantisper lati-
tauit, dum alter eius loco creatus esset episcopus. Verum ista
de Ephraim dixisse contentus ero. De quo tamen eiusdem
loci indigenæ & norunt multò plura, & commemorant,
tamen unum solum præterea, quod ab eo non longè ante
mortem gestum est, quoniam mihi quidem videtur admo-
dum memorabile, hoc loco literis mandabo. Cum famas
urbem Edessenorum iam longo tempore antè occupasset, Ephra-
im è domo, in qua monasticam degebat vitam, egressus, eos,
quibus suppetebant facultates, graviter incusavit: quòd vi-
delicet cum minimè oporteret, tribules inopia rerum ne-
cessariarum confectos negligenter, diuitias suas studiose ser-
uarent, idque ad suum ipsorum damnum, & cruciatum ani-
mæ suæ, quam non modò diuitiis cuiusque generis, verum
etiam ipsi corpori, & aliis rebus omnibus præponendam sa-
pienter demonstrabat. Quam quidem illos pro nihilo du-
cere re ipsa plane ostendit. Illi igitur hominem & eius ver-
ba reueriti, dixere ad hunc modum: Nobis quidem opes
minimè curæ sunt, sed cui eas distribuendas committamus,
admodum incerti sumus: præsertim cum omnes ferè luci
cupiditate ardeant, & hanc rem velut mercaturam ad qua-
stum faciant. Tum Ephraim sciscitatur ab illis: qualis, que-
so, ipse vobis videor? Qui cum fidelem, spectatum admo-
dum & bonum virum, & talem esse, qualem opinio de eo
habita

habita ostendebat, cōfiterentur, vestrum, inquit, causa, hoc quicquid est negotii mihi mea sponte sumo. Atque argento ab illis accepto, circiter lectulos trecentos in publicis porticibus constituit: & non eorum solum, quos fames in morbum coniecerat, curam suscepit, verum etiam peregrinos, & eos, qui egestate rerum ad vitam necessariorum coacti, ex agris eò venerant, benignè tractavit. Vbi autem fames extincta est, rediit in domum, in qua antea aetate degerat. Paucis verò post interpositis diebus, obiit mortem: qui quanquam in ordine clericali ad diaconatum solum elatus erat, tamen non minus omnium sermone ob virtutem celebratus est, quam hi, qui propter sacerdotii dignitatem, institutionem bonae vitae, & excellentem doctrinam in magna admiratione fuerunt. Quare sint ista quidem tanquam indicia quaedam virtutis illius, quae in Ephraim elucebat. Nam de eo pro dignitate dicere, atque omnino quo pacto ille, & alij singuli, qui per idem tempus monasticæ disciplinae se dedebant, vitam & mores instituerent, & apud quos aetate degeret, accuratè differere, scriptore sanè opus est, qualis ille ipse fuit. A me quidem certè tum propter doctrinae tenuitatem, tum propter ignorationem & virorum ipsorum, & rerum præclare ab illis gestarum, haud fieri posse video. Nam nonnulli in solitudine delituerunt: alij in turba civitatum vitam degentes, se opinione hominum abiectos, & nihil à vulgo differre ostenderunt: qui quavis virtutem sedulo excolerent, tamè veram sunt de se ementiti opinionem, quò minimè ab aliis laudaretur. Nam dum ad bona futura, quibus recte facta remunerantur, aciem mentis acriter intenderent, testè suorum operum Deum solum effecerunt. Gloriam autem, quae ab hominibus virtuti tribui solet, omnino pro nihilo putarunt.

De statu rerum tunc temporis, & quòd imperatorum & archiepiscoporum mutuo consensu

Christi dogma amplificatum erat.

CAPVT XVI.

Porrò cum praesides etiam ecclesiarum eo tempore vitam accuratè transigerent, & populi ab eiusmodi pastoribus instituti, non sine causa se ad Christum sanctè colendum studiose compararent, religio Christiana in dies singulos

I v crevit,